

H O T Ă R Ă R E
În numele Legii

31 octombrie 2023

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

în componența:

președintele ședinței, judecătorul
grefier

Sergiu Suvac
Adelina Țușca

cu participarea reprezentantului reclamantei ***** – avocatul Constantin Chira,
în lipsa pârâtului *****, precum și a reprezentantului pârâtului – avocatul Petru
Balan, legal citat în conformitate cu prevederile art. 102-105 Codul de procedură civilă,
examinând în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă
de ***** împotriva lui ***** cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației
profesionale, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces:

La 26 iunie 2020, reclamanta, *****, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată
împotriva lui ***** cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale,
încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că la *****, pârâtul, *****, a postat pe
pagina sa publică de „Facebook” următorul mesaj:

„*****. *****. *****. *****. *****...
*****. *****.”

A menționat că la finalul postării, pârâtul, *****, a pus linkul la articolul „*****
(„*****. *****”), publicat pe portalul „*****”.

Susține că, deși nu s-a pronunțat la modul direct numele *****, reieșind din
conținutul postării, dar și ținând cont de titlul și conținutul articolului atașat, dar și de
multiplele știri, articole și reportaje ce au succedat postarea respectivă, rezultă cu
certitudine că pârâtul, *****, s-a referit la persoana reclamantei.

Afirmă că din postarea respectivă se desprind următoarele ipoteze:

- 1) Că reclamanta, în calitate de ***** între *****, ar fi ***** a
***** către *****
- 2) Că reclamanta, în calitate de ***** între *****, ar fi ***** în ***** pentru
acordarea ***** în sumă de ***** de lei aprobate prin Hotărârea *****
***** „cu privire *****”;
- 3) Că reclamanta, în calitate de ***** în perioada *****, ar fi oferit

la*****răgaz lui***** ***** de lei pe care le datora statului și, din această cauză, *****nu a fost restituit statului.

Precizează că toate cele 3 ipoteze insinuate nu reprezintă altceva decât relatări false cu privire la fapte în sensul conferit noțiunilor respective de Legea nr.64/2010 cu privire la libertatea de exprimare.

Cu referire la concesiunea în***** a *****către ***** , menționează că acest lucru s-a dispus prin Hotărârea nr. ***** din***** pentru aprobarea Raportului privind derularea și rezultatele concursului închis de selectare a concesiionarului activelor Î.S. „***** și prin Hotărârea ***** nr.*****din ***** cu privire la *****” și a condițiilor concesiionării acestora. În cazul primei hotărâri menționează că nu a fost prezentă la ședința ***** , pe când în cazul celei de-a doua hotărâri, s-a abținut de la vot. Prin urmare, accentuează că nu a ***** precum insinuează pârâtul, ***** , ***** a *****către *****.

Cu referire la acordarea în ***** a ***** în sumă de***** de lei, notează că acordarea acestor ***** s-a decis prin Hotărârea ***** ***** ***** cu privire ***** . Afirmă că în luna noiembrie ***** când s-a adoptat hotărârea respectivă reclamanta era degrevată din funcția de ***** (în legătură cu ***** și, respectiv, nu a participat la ședința ***** la care s-a hotărât adoptarea acestei hotărâri și, implicit, a ***** în sumă de ***** de lei.

Cu referire la faptul că, în calitate de ***** , la*****i-ar fi oferit un răgaz lui***** pentru ca acesta ***** de lei și, din această cauză, *****nu a fost restituit statului, subliniază că tranzacția de eșalonare a datoriilor ***** de peste***** lei din 0*****a fost semnată de directorul ***** și ***** . Accentuează că, nici ***** pe care l-a condus, deținând funcția de ***** , precum și nici ministrul economiei și***** , nu au dat vr*****n acord sau accept, scris sau verbal, pentru încheierea și semnarea respectivei tranzacții. Unicul document eliberat în perioada respectivă este un răspuns semnat de ***** desemnat de ***** , – ***** (eliberată din funcție pe timpul ***** pe care l-a condus și numită din nou pe timpul ***** pe care îl conduce pârâtul, *****) în care se indică precum că *****ar beneficia de „*****”. Afirmă că, conținutul acestui document nu a fost coordonat cu ministrul economiei și***** din ***** pe care l-a condus. Mai mult decât atât, imediat ce s-a aflat despre semnarea de către directorul ***** a tranzacției de eșalonare a datoriilor ***** din***** , a dispus să se verifice legalitatea acestor acțiuni și, urmare a acestui fapt, ***** directorul instituției, a fost, pentru început, suspendat din funcție pe durata anchetei de serviciu demarate, iar ulterior, eliberat din funcție. Astfel, că oferirea răgazului lui***** ***** de lei nu-i este imputabil reclamantei sau ***** pe care l-a condus, ci exclusiv fostului director al ***** , ***** numit în timpul ***** și eliberat din funcție în timpul ***** pe care l-a condus, inclusiv din cauza semnării la 0*****a tranzacției de eșalonare a datoriilor ***** .

Consideră că declarațiile pârâtului, ***** , cuprinse în postarea anterior enunțată se circumscriu condițiilor statuate la art.7 alin. (2) din Legea nr.64/2010. Astfel, pe lângă caracterul lor fals, acestea sunt și defăimătoare, deoarece nu fac altceva decât să prefigureze opiniei publice trei ipoteze mincinoase și, în egală măsură, ilegale, precum că

reclamanta, în calitate de ***** între *****, ar fi ***** a ***** către ***** și pentru acordarea ***** în sumă de ***** de lei aprobate prin Hotărârea ***** ***** ***** *****, precum și faptul că reclamanta, în calitate de ***** în perioada *****, i-ar fi oferit la 0*****răgaz lui***** ***** de lei pe care le datora statului și, din această cauză, *****nu a fost restituit statului.

Susține că, deși la***** , 27 mai 2020 și 03 iunie 2020 în adresa pârâtului a fost expediată cererea prealabilă, ultimul nu a reacționat în vr*****n fel la respectiva cerere.

Notează reclamanta că daunele morale, așa cum le definește doctrina, sunt consecințe de natură nepatrimonială cauzate persoanei prin fapte ilicite culpabile, constând în atingerile aduse personalității sale fizice, psihice și sociale, prin lezarea unui drept sau interes nepatrimonial a căror reparare urmează regulile răspunderii civile delictuale, dacă fapta ilicită s-a produs în afara unui cadru contractual. Repararea daunelor morale, în esență, este și trebuie să fie înțeleasă nu doar ca o compensare materială, care fizic nici nu este posibilă, ci ca un complex de măsuri nepatrimoniale și patrimoniale, al căror scop este de a oferi o anumită satisfacție pentru suferințele îndurate.

Cu referire la prevederile art. 29 alin.(1) din Legea nr.64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, care prevede stabilirea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral acordată persoanei fizice, a precizat că pârâtul, ***** , exercita funcția de *****Republicii Moldova. Prin natura poziției sale, declarațiile lui au avut un impact mediatic major. Pe baza acestei postări calomnioase, aproape toate posturile de televiziune din țară, dar și portalurile de știri au creat știri cu privire la insinuările pârâtului ***** . Puțini au fost din cei care, conform principiului echidistanței, au solicitat și opinia reclamantei cu privire la falsurile operate. Ca urmare a acestui fapt, declarațiile mincinoase ale pârâtului, ***** , au fost de natură să creeze în opinia publică o percepție complet falsă, precum că reclamanta chiar a comis lucrurile pe care le impută pârâtul, ceea ce este un fals.

Toate acestea coroborate cu faptul că reclamanta se bucură, potrivit tuturor sondajelor de opinie publică, de cea mai mare încredere din partea cetățenilor Republicii Moldova și că aceste insinuări mincinoase sunt de natură să influențeze, inclusiv opțiunea politică a unui anumit număr de cetățeni ai țării care ar putea participa la***** din***** , estimează prejudiciul moral cauzat de pârât în mărime de ***** lei.

Solicită reclamanta, ***** , obligarea pârâtului, ***** , să dezmință informațiile răspândite la ***** prin postarea pe pagina publică de „Facebook” care vizează reclamanta, prin următorul text: „***** , ***** , *****Republicii Moldova, ***** ***** . - a ***** ***** a *****cătref SRL *****; - a ***** în ***** ***** ***** ***** de lei; - ***** de lei. T***** . ***** , ***** ***** , ***** ”. Textul dezmințirii urmează a fi postat pe pagina publică de „Facebook” a pârâtului, ***** , cu asigurarea accesibilității din partea oricărei persoane pe parcursul a cel puțin*****zile. De asemenea, solicită reclamanta încasarea din contul pârâtului a prejudiciului moral în mărime de *****lei și compensarea cheltuielilor de judecată formate din plata taxei de stat în sumă de ***** lei și cheltuielile pentru asistența juridică acordată.

La 04 iunie 2021, reprezentantul pârâtului, *****, - avocatul, Petru Balan, a prezentat referința, prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată depusă de *****, ca fiind neîntemeiată (Vol. I, f.d. 192-197).

În motivarea referinței, reprezentantul pârâtului a menționat că la ***** a plasat pe pagina sa de „Facebook” postarea la care a făcut referire reclamanta.

A indicat că în postarea respectivă nu sunt date nume concrete, ci se face referire doar la *****a anilor*****, *****, *****, perioadă care a coincis cu momentul când s-au produs cele mai odioase crime contra ***** – concesionarea *****Chișinău și *****.

Susține că din moment ce nici Legea cu privire la libertatea de exprimare și niciun alt act normativ nu reglementează într-un mod mai restrictiv exercitarea libertății de exprimare pe Internet, în rețele de socializare, prin postare de mesaje și trimeri la link-uri, garanțiile similare presei scrise (jurnalistului) se vor aplica *mutatis mutandis* și pârâtului.

Afirmă că Internetul este astăzi mijlocul cel mai important pentru indivizi de a-și exercita dreptul lor la libertatea de a primi/comunica informații sau idei. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, Internetul a devenit un instrument esențial de participare a omului la activitățile și dezbaterile cu privire la chestiunile politice sau de interes public. De altfel, referindu-se la importanța site-urilor Internet în exercitarea libertății de exprimare, ea a precizat că „grație accesibilității lor, precum și capacității de a conserva și difuza cantități mari de date, site-urile Internet contribuie enorm la ameliorarea accesului publicului la actualitate și, în mod general, facilitează comunicarea informației, iar posibilitatea de exprimare a indivizilor pe Internet constituie un mijloc fără precedent de exercitare a libertății de exprimare” (hotărârea *Cengiz și alții c. Turciei*, din 1 decembrie 2015, §§ 49 și 52).

Notează că originalitatea acestui mijloc constă, în esență, în caracterul său LIBER de cenzură, iar orice restricționare sau limitare a acestui caracter trebuie supus unui test minuțios de proporționalitate, test care reclamă examinarea următoarelor elemente: interesul general, ținta declarațiilor litigioase, buna credință, autenticitatea informației furnizate și gravitatea atingerii aduse reputației.

În continuare, accentuează că cele 2 subiecte, concesionarea *****Chișinău și *****, sunt cele mai discutate chestiuni, nu doar în spațiul public al Republicii Moldova, dar și în întreaga Europă, de mai bine de 4 ani. Ele au știrbit imaginea țării noastre și au afectat bunăstarea poporului nostru în proporții catastrofale. Fără echivoc, aceste 2 subiecte vizează direct interesul general al întregii noastre societăți. Populația are dreptul să cunoască cele mai mici detalii în care acestea s-au produs.

Precizează că, chiar dacă postarea dlui ***** a ofensat-o sau a deranjat-o pe *****, aceasta se înscrie într-un discurs de interes general, care se bucură de o protecție specială oferită de articolul 10 din CEDO și nicidecum nu se referă la viața privată a reclamantei.

Consideră că postarea dlui ***** vizează o critică obiectivă a ***** anilor*****, *****, care a provocat un colaps financiar în țară, cu repercusiuni financiare pe zeci de ani înainte, și a ***** ***** care nu a întreprins măsurile necesare pentru restituirea *****statului. Atât timp cât ***** a făcut parte din ***** anilor***** și ***** a

condus un Guvern în *****, tot ce s-a întâmplat în perioada de referință îi este imputabil. Odată ce se acceptă un post de așa calibru, persoana își asumă și responsabilitatea pentru fotoliul răvnit, critica și consecințele pentru eșecuri, abuzuri și crime, sub rezerva demisiei onorabile în semn de protest sau dezacord.

Afirmă că nu a fost înregistrată nicio demisie onorabilă a ***** ca protest pentru hotărârile de Guvern în cauză, adoptate în perioada anilor*****, nici măcar vreo conferință de presă unde să vorbească despre aceste fărădelegi comise în perioada când era membră a acestei guvernări, sau cel puțin vreo postare pe „Facebook”, fiind, așadar, invalidă orice justificare precum că nu a cunoscut, nu a fost, nu a *****.

Menționează că reclamanta nu doar că nu este o persoană obișnuită, critica îi este adusă în contextul unui discurs de interes vital important în calitate de ex-ministru, *****și *****de *****, care în perioada ***** și-a asumat *****a unei țări, iar în asemenea circumstanțe critica se bucură de cea mai înaltă protecție și garanție oferită de articolul 10 al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Mai notează că nimic din postarea dlui ***** nu denotă rea-credință sau utilizarea judecăților de valoare cu rea-credință. Dl ***** a scris pe propria pagină de „Facebook”, a utilizat expresii echilibrate, nu a utilizat numele reclamantei, referindu-se doar la procesul de luare a deciziilor în cadrul *****, despre care toată lumea cunoștea deja pe larg din mass-media. Dl ***** nu a utilizat cuvinte jignitoare, de natură să lezeze onoarea și demnitatea unei persoane obișnuite, nu a utilizat niciun procedeu de intruziune în viața privată a reclamantei. Apropo-urile sale s-au referit în exclusivitate la abilitățile profesionale în exercitarea înaltelor funcții de stat, care în acea perioadă erau deținute de reclamantă, și acțiunile ei în exercitarea acestor posturi.

Prin urmare, postarea opiniei dlui ***** denotă buna credință în contextul interesului general protejat de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Susține că expresiile din postarea pârâtului de genul „*****”, „*****”, „*****”, „*****”, „*****...”, „*****. *****” - sunt cert judecați de valoare utilizate de către pârât. Prin urmare, obligația de a le dovedi nu îi este imputabilă și poartă atingere însăși la substanța libertății de opinie, care este element fundamental al libertății de exprimare (hotărârea Marii Camere *Morice c. Franței*, § 126; *Dalban c. României*, § 49).

Menționează că postarea dlui ***** operează cu judecăți de valoare care se fundamentează pe un puternic substrat factologic. Este adevărat și cert că reclamanta a făcut parte din *****a anilor*****. Este adevărat și cert că reclamanta a condus ***** precedent. Este adevărat și cert că evenimentele disputate au avut loc anume în această perioadă. Atât timp cât nicio reacție contrară a reclamantei din acea perioadă nu a fost înregistrată, nici în presă, nici în spațiul Internet, orice observator obiectiv înțelege că*****a fost implicit de acord și cu concesionarea ***** și cu deciziile de emiteră a garanțiilor de stat pentru garantarea ***** acordate de *****

Consideră că în asemenea context, deja puțin contează dacă „*****”, efectiv sau nu, dna ***** pentru aceste decizii, din moment ce dânsa făcea parte din acea *****. Mai mult decât atât, susține că se știe cu certitudine că reclamanta a ***** cu același efect și scop hotărârea de Guvern *****din ***** cu privire la *****, prin care s-a încercat de fapt legalizarea *****

Accentuează că postarea dlui ***** a fost făcută publică la *****, adică posterior evenimentelor comise. Ele s-au bazat pe informațiile care de mult timp circulau și continuă să circule în spațiul mediatic din Republica Moldova și care se înscriu într-un subiect permanent de discuții și de un enorm interes public general. Bunăoară în materialul documentar postat pe Youtube încă la ***** se aduc dovezi clare despre aportul ***** la *****, material care putea fi accesat pe linkul: *****. ***** nu a angajat nicio procedură în defăimare contra autorilor acestuia. Respectiv, se prezumă cu bună credință că e vorba de informații incontestabile.

Astfel, susține că, informația postată de dl ***** pe pagina sa de „Facebook”, în partea ce ține de ***** se fundamentează pe un incontestabil substrat factologic mai mult decât suficient.

Menționează că pentru a demonstra substratul factologic pe care se fundamentează judecățile de valoare în partea ce ține de vizita „dlui *****”, pârâtul a utilizat procedeul de trimitere la sursă, și anume la linkul: [*****](#).

Reieșind din cele menționate consideră că speța dedusă judecății nu constituie un caz de lezare a onoarei, demnității și reputației profesionale prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient, solicitând a respinge acțiunea reclamantei ca fiind una neîntemeiată (Vol. I, f.d. 192-197).

În ședința de judecată reprezentantul reclamantei, *****, – avocatul, Constantin Chira, a susținut cererea de chemare în judecată, pe motivele de fapt și drept invocate, solicitând admiterea integrală a acțiunii, iar în privința cheltuielilor de asistență juridică nu a pretins la compensarea a careva sume în acest sens.

Reprezentantul pârâtului, *****, – avocatul, Petru Balan, deși a fost legal citat, fapt confirmat prin avizele de recepție, recipisa anexate la materialele dosarului, la ședința de examinare a cauzei nu s-a prezentat din motive necunoscute instanței (Vol. II, f.d. 26, 29, 33 vol. II).

În condițiile prevederilor art. 206 alin. (3), (5) Codul de procedură civilă, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa celor care nu s-au prezentat la ședință.

Aprecierea instanței:

Audiind reprezentatul reclamantei, studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră necesar de a respinge cererea de chemare în judecată, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În ședința de judecată instanța a constatat că la originea cauzei se află postarea din ***** plasată de pârâtul, *****, pe pagina sa personală de pe rețeaua de socializare „Facebook”, care în viziunea reclamantei nu are o bază factologică și îi lezează demnitatea, onoarea și reputația.

Potrivit postării din ***** se desprinde următorul text: „*****, *****, *****. *****. *****...”

*****. *****.” (Vol. I, f.d. 14).

Totodată, este cert faptul că la momentul publicării respectivei postări, ***** deținea funcția de ***** al Republicii Moldova, funcție de ***** și respectiv, fiind o persoană publică, iar chestiunile abordate în conținutul postării indubitabil sunt de interes public, vizând exercitarea atribuțiilor profesionale.

De asemenea, important este de remarcat și faptul că reclamanta, *****, a deținut anterior funcția de ***** în perioada *****, respectiv, de ***** în perioada *****, iar începând cu ***** deține funcția*****

În continuare, instanța reține că la 25 mai 2020, 27 mai 2020 și 03 iunie 2020, în scopul soluționării amiabile a litigiului apărut, în adresa pârâtului, *****, a fost expediată cererea prealabilă, prin care i-a fost solicitat ultimului dezmințirea informației din postarea din ***** răspândită pe pagina de „Facebook”, cu repararea prejudiciului moral (Vol. I, f.d. 15-25).

Constată instanța că, în lipsa unui consens în vederea soluționării amiabile a situației create, reclamanta s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată, întemeindu-și acțiunea în baza prevederilor Legii nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare.

Instanța relevă respectarea de către reclamantă a procedurii prealabile și a termenelor procedurale în condițiile art. 15, 16 din Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare.

Așadar, obiect al prezentului litigiu constituie pretinsele declarații defăimătoare și false ale pârâtului, *****, postate pe pagina sa de „Facebook” la *****.

Libertatea opiniei și a exprimării este consfințită în art. 32 al Constituției, potrivit căruia, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

Totodată, Republica Moldova a ratificat Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (în continuare – CEDO, Convenție), asumând-și obligația pozitivă de a respecta drepturile și libertățile fundamentale ale omului consfințite de Convenție.

Articolul 10 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prevede că, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. (2) Executarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

În condițiile legii, orice persoană fizică are dreptul la viață, la sănătate, la integritate fizică și psihică, la libera exprimare, la nume, la onoare, demnitate și reputație profesională, la propria imagine, la respectarea vieții intime, familiale și private, la

protecția datelor cu caracter personal, la respectarea memoriei și corpului său după deces, precum și la alte asemenea drepturi recunoscute de lege, în acord cu prevederile de la art. 43 alin. (1) Cod civil.

Instanța de judecată subliniază că libertatea de exprimare aparține fiecărui individ. Aceasta cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a transmite informații sau idei fără intervenția autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.

În calitate de drept fundamental, libertatea de exprimare oferă oricărei persoane dreptul de a-și exprima opiniile, oricât ar fi de contestabile sau șocante, minoritare sau extravagante. Exercitarea acestei libertăți poate fi totuși limitată de drepturile și interesele altei persoane. Legitimitatea acestor limite aduse libertății de exprimare variază, pe de o parte, în funcție de natura și contextul în care sunt exprimate opiniile și, pe de altă parte, de calitatea celui care le exprimă.

Instanța consideră necesar a accentua că libertatea de exprimare în sfera dezbaterii politice este mai extinsă decât în cadrul comunicațiilor de altă natură. Ținând seama de vocația specifică a jurnaliștilor sau a politicienilor, motivele imperative care justifică restricții în calea libertății de exprimare a acestora trebuie să fie mai importante decât cele invocate în general.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a observat că posibilitatea persoanelor fizice de a se exprima pe internet constituie un instrument fără precedent în exercitarea libertății de exprimare. Acesta este un fapt necontestat, recunoscut de Curte în mai multe rânduri (*cauza Ahmet Yıldırım vs Turcia*, nr. 3111/10, pct. 48, CEDO 2012; *cauza Times Newspapers Ltd (nr. 1 și 2) vs Regatul Unit*, nr. 3002/03 și 23676/03, pct. 27, CEDO 2009).

Conform art. 1 alin.(1) din Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, prezenta lege are scopul de a garanta exercitarea dreptului la libera exprimare, precum și un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie ale persoanei.

La art. 2 al Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare este specificat, inter alia că termenii și expresiile utilizate în prezenta lege au următoarele semnificații: *defăimare* – răspîndire a informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională a persoanei; *răspîndire a informației* – proces de transmitere a informației către alte persoane (cel puțin către o persoană, exceptînd persoana lezată); *informație* – orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet și/sau imagine; *fapt* – eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiții concrete de loc și timp și a cărui veridicitate poate fi dovedită; *judecată de valoare* – opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit; *judecată de valoare fără substrat factologic suficient* – judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată pînă la falsitate.

Potrivit art. 3 alin. (3) și (4) din Legea nr. 64 cu privire la libertatea de exprimare, exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrîngerii prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja

sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești. (4) Restrângerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin.(3) și doar în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

Instanța menționează că reputația unei persoane trebuie înțeleasă ca un atribut de ordin etic determinat pe baza însușirilor pe care o persoană le dobândește în timpul vieții și care îl caracterizează în comunitate. Reputația persoanei servește identificării etice a acesteia în cadrul comunității, iar pentru a exista o atingere a reputației este nevoie ca ingerințele să fie de natură a determina o modificare la nivelul aprecierii persoanei de către comunitate.

Din ansamblul reglementărilor privind dreptul la liberă exprimare, rezultă că acesta nu este unul absolut, ci poate fi supus limitărilor, restrângerilor, în ipoteza în care folosirea libertății de exprimare este îndreptată împotriva anumitor valori pe care statul le poate apăra în mod legitim sau chiar împotriva democrației însăși.

Prevederile legale citate supra, trebuie interpretate și aplicate în concordanță cu jurisprudența Curții Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, pentru că libertatea de exprimare, după cum anterior s-a indicat, este garantată și de art. 10 din Convenția Europeană, care prin paragraful al doilea permite statelor să aducă anumite limitări acestei libertăți, cu condiția să respecte cerințele prevăzute de Convenție pentru valabilitatea lor.

Pentru a aprecia dacă libertatea de exprimare a pârâtului urmează a fi limitată de către stat prin obligarea de a dezminți informația, este necesar de a stabili raportul proporționalității dintre dreptul la libera exprimare și valorile cu care interferează.

Astfel, orice restricție a libertății de exprimare pentru a fi considerată legală, conform standardelor impuse de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, trebuie să corespundă următoarelor condiții: 1) restricția trebuie să fie prevăzută expres și clar într-o lege; 2) restricția trebuie să urmărească unul sau mai multe scopuri prevăzute în paragraful 2 al art.10 CEDO; 3) restricția trebuie să fie „necesară într-o societate democratică”.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene, doar în cazul în care Curtea Europeană stabilește că toate cele trei exigențe sunt satisfăcute, amestecul statului va fi considerat legitim.

Cu referire la prima condiție, ca măsura să fie prevăzută de lege, instanța reține prevederile sus-citate la art. 3 alin. (3), (4) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, care prevăd condițiile și temeiurile de limitare a libertății de exprimare.

Cu referire la cea de-a doua condiție, ca măsura să urmărească unul din scopurile legitime, instanța reține că unul din scopurile legitime prevăzute în paragraful 2 al art.10 din Convenție, este protecția reputației sau a drepturilor celorlalți.

Prin urmare, rămâne a fi examinat dacă ingerința este „necesară într-o societate democratică”, această exigență respectându-se atunci când există proporționalitate între măsurile aplicate și scopul urmărit sau, altfel spus, interesul protejat (implică punerea în balanță pentru testare, pe de o parte, a interesului protejat și, pe de altă parte, a dreptului la libera exprimare într-o societate democratică).

Până la efectuarea unei analize în prezenta speță pe marginea celei de-a treia condiții, instanța consideră oportun de a stabili natura informației conținute în postarea publicată de pârât pe rețeaua de socializare la *****.

Astfel, conform art. 7 alin. (1) din Legea 64 din 23 aprilie 2010, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

Alin. (2) al art. 7 din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 stabilește că persoana lezată prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informație.

Alin. (4) al aceluiași articol stabilește condițiile cumulative care urmează a fi întrunite pentru restabilirea în drepturi a persoanei lezate prin răspîndirea unor judecăți de valoare, care sunt următoarele: judecățile de valoare a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informație.

În continuare, instanța **va analiza care este natura afirmațiilor desprinse din conținutul postării din ***** , cea de fapte sau de judecăți de valoare.**

Întâi de toate, trebuie accentuat că, de regulă, Curtea a arătat generozitate în calificarea unor afirmații ca judecăți de valoare, mai ales când la mijloc se află un interes public. În egala măsură, în unele cauze mai complexe, Curtea a integrat noțiunea de interes public în analiza fapte-judecăți de valoare.

Astfel, este de menționat că, determinând distincția clară între informații, denumite fapte, și opinii, denumite judecăți de valoare, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a remarcat că existența faptelor poate fi demonstrată, în timp ce adevărul judecăților de valoare nu este susceptibil de a fi dovedit.

În cazul judecăților de valoare, proba veridicității este imposibilă, iar exigența administrării ei afectează esența libertății de opinie, care constituie unul din elementele fundamentale ale dreptului garantat de art. 10 din Convenție.

În această ordine de idei, la caz prezintă relevanță și prevederile art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, care stabilește că judecată de valoare constituie opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit, iar judecată de valoare fără substrat factologic suficient constituie judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată până la falsitate.

Cu certitudine, judecățile de valoare pot fi definite ca opinii personale, evaluări, descrieri cu privire la calitățile personale, profesionale sau morale ale unei persoane sau unui obiect, care, prin esența lor, sunt caracterizate de o doză inerentă de subiectivism.

În continuare, instanța notează că postarea din ***** a ridicat chestiuni de veritabil interes public, ceea ce dă conținutului acesteia protecție suplimentară conform articolului 10 al Convenției (cauza Jersild v. Denmark, hotărâre din 23 septembrie 1994).

Succedând la analiza propriu-zisă a postării din ***** , instanța consemnează că, deși la o prima vedere asemenea declarații precum „*****, *****”, fără a se reține calificativele autorului postării, ar putea fi interpretate ca fiind declarații cu privire la fapte, care sunt susceptibile de a fi dovedite, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a stabilit, în jurisprudența sa că, dacă se acordă o interpretare proprie unor fapte necontestate, calificarea interpretării va fi aceea a unei judecăți de valoare.

Mai mult decât atât, potrivit art.25 alin. (3) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de judecată de valoare sau relatare cu privire la fapte se interpretează în favoarea acordării statutului de judecată de valoare.

În acest sens, în opinia instanței, afirmațiile anterior enunțate constituie o considerație, o interpretare proprie a pârâtului pe marginea concesiunii din anul***** a ***** , respectiv, pe marginea deciziei executivului în privința asigurării ***** din Republica Moldova.

Cât privește restul afirmațiilor făcute („*****. ***** , *****... *****. ***** .”), în opinia instanței, indubitabil constituie judecăți de valoare de care a uzat pârâtul, *****.

Totuși, instanța notează că, chiar dacă o afirmație constituie judecată de valoare, trebuie să existe o bază faptică suficientă care să o susțină, în absența căreia aceasta ar putea fi excesivă (*cauza Pedersen și Baadsgaard c. Danemaricii; Timpul Info-Magazin și Anghel c. Moldovei*).

Important este de remarcat că obligația de a descrie anumite fapte pe care se întemeiază judecățile de valoare ce conțin acuzații concrete se atenuează din ce în ce mai mult pe măsură ce faptele sunt deja cunoscute publicului (*cauza Feldek c. Slovaciei*).

Succesiv, instanța constată că, în cadrul examinării cauzei au fost cercetate mai multe probe în justificarea substratului factologic al pârâtului pentru a face expunerile precitate, cu referire la: extrasul din stenograma ședinței ***** din***** (Vol. I, f.d. 242-249), hotărârea ***** cu privire la ***** și a condițiilor concesiunii acestora, cu anexe, procesul-verbal***** al ședinței ***** din***** (Vol. I, f.d. 102-108), extrasul din stenograma ședinței ***** din***** (Vol. I, f.d. 109-113), hotărârea ***** nr. ***** din ***** pentru aprobarea ***** , procesul-verbal ***** al ședinței ***** din ***** (Vol. I, f.d. 117-120), extrasul din stenograma ședinței ***** din ***** (Vol. I, f.d. 121-126), hotărârea ***** nr. ***** din ***** cu privire la ***** și a condițiilor concesiunii acestora, cu anexă, hotărârea ***** ***** din ***** , cu privire la angajarea răspunderii asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, procesul-verbal ***** al ședinței ***** din ***** (Vol. I, f.d. 130-139), extrasul din stenograma ședinței ***** din ***** (Vol. I, f.d. 140-144), hotărârea ***** ***** din ***** , cu privire la ***** , procesul-verbal ***** al ședinței ***** din ***** , extrasul din stenograma ședinței ***** din***** (Vol. I, f.d. 207-220), hotărârea ***** ***** din ***** , cu privire la ***** , răspunsul ***** de stat al ***** și***** al

Republicii Moldova *****din ***** privind *****dintre debitorul ***** SRL și ***** (Vol. I, f.d. 91).

Cu certitudine existența unor dosare în examinare pe marginea anchetării unor persoane implicate în chestiunile abordate, de asemenea, dă dreptul pârâtului să opereze cu asemenea afirmații într-o expunere propriei opinii.

Suplimentar, în partea celei de a treia chestiuni abordate de pârât (nerestituirea *****statului pe motivul oferirii de către Guvern a unui răgaz lui***** pentru achitarea datoriei), pârâtul, în afară de cele anterior menționate în susținerea substratului factologic pentru a face expunerile precitate, a făcut referire la linkurile pe rețeaua internet, cu trimitere la chestiunile descrise, link-urile nefiind posibil a fi accesate la momentul examinării cauzei.

În acest sens, este foarte important de menționat că, indiferent de natura fapte-judecăți de valoare, **preluarea unor afirmații făcute de o altă persoană, cu respectarea regulilor de citare, nu poate atrage sancțiuni** și câtă vreme se vizează un subiect de interes public.

Fără a-i fi imputabilă nemijlocit reclamantei participarea/neparticiparea prin vot la aprobarea unor hotărâri de Guvern, în perioada când reclamanta a deținut funcția de ***** (*****), sau acțiunile *****de stat al *****și***** al Republicii Moldova, în perioada în care reclamanta deținea funcția de ***** (*****), faptul aprobării de către Guvern a hotărârilor enumerate anterior, existența scrisorii din ******, constituie o bază factologică suficientă pentru a da dreptul unei persoane să vină cu eventuale critici, judecăți de valoare referitor la actul *****.

În acest context se impune a se remarca că în tot textul postării din ******, nu figurează numele persoanei *****și nici alte nume concrete, ci se referă la *****a anilor******, ******, *****.

Deci, conținutul postării nu conține imputări faptice atribuite nemijlocit reclamantei, nefiind posibil a stabili în mod obiectiv un atac la persoană sau o discreditare personală în fața opiniei publice.

Prin urmare, din considerentele expuse nu pot fi reținute argumentele reprezentantului reclamantei privind aprecierea informațiilor desprinse din postarea datată cu ******, ca fiind o relatare cu privire la fapte ce vizează nemijlocit reclamanta.

De altfel, însăși avocatul reclamantei în conținutul cererii de chemare în judecată a indicat că din postarea pârâtului se desprind „ipoteze”, iar conform noțiunii cuvântului „ipoteză”, potrivit explicației desprinse din DEX, **IPOTEZĂ**, *ipoteze*, s. f. constituie o *presupunere, enunțată pe baza unor fapte cunoscute, cu privire la anumite (legături între) fenomene care nu pot fi observate direct sau cu privire la esența fenomenelor, la cauza sau la mecanismul intern care le produce; presupunere cu caracter provizoriu, formulată pe baza datelor experimentale existente la un moment dat sau pe baza intuiției, impresiei etc.*

Ca o ultimă subliniere se impune a se sesiza că limitele criticii acceptabile în contextul discursului politic sunt mult mai largi decât în circumstanțe obișnuite.

La aspectul dat este imperioasă și jurisprudența CtEDO care identifică categoria de exprimare politică și care este definită foarte larg, astfel încât să includă discursurile privind toate chestiunile de interes public general.

Prin urmare pe lângă faptul că postarea din ***** nu vizează nemijlocit reclamanta, ci *****a anilor*****, *****, ***** în ansamblu, nefiind îndeplinite condițiile cumulative consemnate la art. 7 din Legea nr. 64, care urmează a fi întrunite pentru restabilirea în drepturi a persoanei, nu se atestă nici existența celei de-a treia condiții pentru limitarea libertății de exprimare, și anume, dacă există un just echilibru între, pe de o parte, protecția dreptului consacrat de articolul 10 CEDO și, pe de altă parte, aceea a dreptului reclamantei la protecția onoarei, demnității și reputației profesionale.

Cu atât mai mult, este indubitabil că, Curtea dă o protecție largă libertății de exprimare în cazurile când aceasta stimulează dezbaterile publice asupra problemelor de interes public.

Pe de altă parte, admiterea ingerinței în libertatea de exprimare în prezenta speță, ar obstrucționa în mod grav contribuția la dezbaterile privind chestiunile cele mai discutate în spațiul public, iar admiterea acțiunii în acest sens, are capacitatea de a descuraja în genere discuțiile deschise asupra problemelor de interes public.

Conform art.3 alin.(4) al Legii cu privire la libertatea de exprimare, restrângerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin. (3) și doar în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

Art. 9 alin. (1) și (4) din Legea 64 din 23 aprilie 2010 stabilește că orice persoană are dreptul de a critica statul și autoritățile publice. (4) Persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor – verificării din partea mass-mediei, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.

Concluzionând cele expuse, instanța atestă faptul că pârâtul beneficiază de protecția dreptului la libertatea de exprimare, atât prin prisma instrumentelor naționale, cât și în baza Convenției Europene.

Având în vedere interesul public și importanța tematicii invocate în postarea plasată de pârât pe pagina sa personală de „Facebook”, că postarea nu conține numele reclamantei sau al altor persoane vizate, ci se referă la *****a anilor*****, *****, *****, de faptul că, conținutul postării constituie judecăți de valoare cu substrat factologic suficient, instanța conchide că ingerința nu corespunde unei necesități sociale imperioase, nefiind necesară într-o societate democratică.

Astfel, deoarece argumentele avansate de reprezentantul reclamantei nu dovedesc proporționalitatea ingerinței cu scopul legitim urmărit, cererea de chemare în judecată depusă de *****împotriva lui ***** cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, este neîntemeiată.

În acest sens, se menționează că, caracterul defăimător al informației nu se prezumă. Acest fapt trebuie de dovedit de reclamant conform prevederilor art.24 alin. (1) lit.b)-c) din Legea cu privire la libertatea de exprimare.

În conformitate cu art. 29 alin. (1) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 instanța de judecată va acorda o compensație de natură să aducă satisfacție persoanei lezate. La stabilirea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral, acordată persoanei fizice, instanța de judecată va lua în considerație caracterul și gravitatea suferințelor fizice și psihice cauzate reclamantului, caracterul informației răspândite, gradul de răspândire a informației, personalitatea reclamantului, reputația pîrîtului, gradul de vinovăție a pîrîtului, consecințele răspîndirii informației defăimătoare, starea materială a reclamantului și cea a pîrîtului, publicarea rectificării, dezmințirii sau acordarea dreptului la replică pînă la depunerea cererii de chemare în judecată și alte circumstanțe importante pentru examinarea cauzei. Se acordă compensație pentru prejudiciul moral cauzat persoanei publice doar în cazul în care persoana publică a fost defăimată cu rea-credință.

Având în vedere norma enunțată, pentru acordarea daunelor morale, practica judiciară a statuat o serie de criterii obiective, în ipoteza în care cel în cauză dovedește că prestigiul, onoarea, reputația sau demnitatea sa au fost afectate prin fapta pârâtului.

Orice incident de natura celui descris în speță implică, inerent, o stare de indignare pentru anumite persoane, dar aceasta nu este suficientă pentru a da dreptul la plata unor despăgubiri, atît timp cît nu sunt afectate valori personale importante, nu sunt cauzate suferințe deosebite, ce nu se justifică în mod rezonabil, pentru că, în caz contrar, s-ar ajunge la angajarea răspunderii pentru prejudiciul moral doar în baza afirmațiilor celui interesat.

Deoarece instanța nu a constatat încălcarea prevederilor ce se referă protecția onoarei, demnității și reputației persoanei, cerința privind încasarea prejudiciului moral, fiind subsecventă acțiunii de bază, la fel urmează a fi respinsă.

Referitor la compensarea cheltuielilor de judecată pentru plata taxei de stat, cerință înserată în cererea de chemare în judecată, prevederile desprinse din conținutul codului de procedură civilă la art. 94 condiționează compensarea cheltuielilor de judecată în dependență de faptul dacă partea a avut câștig de cauză, iar în situația în care cererea de chemare în judecată este una neîntemeiată, solicitarea privind compensarea cheltuielilor de judecată urmează a fi respinsă.

Partea dispozitivă.

În conformitate cu prevederile art. art. 238-241 Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Cererea de chemare în judecată depusă de *****împotriva lui ***** cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 zile de la pronunțare, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,
Judecătorul

Sergiu Suvac

